

НОВЕ СЕЛО В РОСІ.

З зацікавленням і не без тривоги йдуть на село, бажаючи перестудіювати сільське будівництво між селянами. Як прийнято село комунізм, які форми виробили там, які зміни, чи глибоко увійшов комунізм в сільське життя, — всі ці питання сильно мене тривожили.

Перед очима ще стояло старе село: прازی, лянні хати з урядниками і горівкою; подекуди висіли, на ліпших місцях, поміщицький дім в садах, подекуди у віддалі багатий монастир з товстою стіною монастир і товстою жермаком а тут рядом і розпущений ярмарок з його гулянням, якими піснями і жадобами нових жителів.

Щезли безслідно ці прокляті картини. Село змінилось до непізнання, і через пережитки старого мого пробиваючи ся сильні паростки нового життя.

Село вперше побачило перед собою працююче село без прикрас, без чад, само стало господарем своєї праці, нахмурилось, зосередилось і цілим гуртом, по старинному з голими руками, без заліза, без нафти, без макуфактури, без шнурів, вишлю до боротьби з хаосом, відчувало небувалу багату свою будучину.

Сему першому поколінню свободних селян дуже тяжко. Адже-ж в основі змінилася душа праці. Рабська праця на поміщика привчала до лінивства.

Пошто працювати, коли все йде на пана, — ось віковична привичка російського селянина. І чадом горілки заливалася ця туга за свободою працею. Тепер протягом трох років треба було покинути сю привичку і не тільки дати землі повну пайку праці, але і витрачувати єще найменші зусилля на те, щоб ободитись в праці без найнеобхіднішого. І скільки таланту, ума, винаходу витрачує тепер село на те, щоб оминити кіт хаосу, який хватує прямо за горло. Як тільки місто дає селі все, що потрібно, продуктивність праці збільшиться в багато разів. Адже-ж нова привичка до праці всіма силами вже зашпилюється.

Стариків ще бурчать, молодіж всі заняті будують нове. Змінились обличчя, мова, рухи. Вже не видно гладколицьких дівок, старихачів ся здобути паяську ласку. Іх замінює напружено-задумчиве обличчя молодого комуніста, чутим до досвіду провіраючої нову правду в життю. Вже нема буйного парубка, з брудними піснями і бажанням найти розраду для своїх сил з хуліганством. Тепер він відає ці сили армії і землі. І гармонію заступила книжка.

Вже не ходять по селі товстоногий крмар, заманоючи до горілки. І тільки по привичці стара коняка, котрою ми йшли, в кожній селі неминучо повертала під хату на краю села. — Що се, — питаю я. — А тут була коршма, — не раз відслідав мене тов. Ярцев, поет і місцевий комароміро, з котрим ми ходимо і їздимо по повіті, і сміється своє собою-рикою усмішкою.

Контрреволюціонери злобно радіють, що село перестало співати. Так, пісні не чути. Але хіба попередню співали пісню життя і праці? Село співало від горілки, туги. І еси тепер, в тяжку мінуту, воно замовкло, то се не значить, що нова пісня не дозріває в його великій, стривожений і радий душі.

Змінює ся і сам вид праці. Ось сінокос. Як салдати мірно, однаково працюють селяни. Виконують кожний річковий. Шось європейське, чого ніколи не було в сій праці. Попередню: розлядись, плече, розмахнись, рука, понад силу, з розбігом. Тепер розмірно, витривало, діловито.

І нові форми показують ся на ділі: верст з десяти ідемо греблем по болоті, яку недавно нагачено для скорочення до-

роги. Щоби колись мужик нагачував греблю для скорочення дороги? Та-ж він і по брукованій дорозі їздив з гаком, — куди спійшиться. Тихше іде, далше будеш. Тепер не так. Кожний розмах руки вирахований. І пословиці вже не надають ся.

Село сильно будують ся. Густо бачиш нові хати. Майже всюди по середині села на стовпі дошка для газет. Подекуди видають ся свої газети: місто і тут дає мало.

Так у всім просочується нове. І найбагатші вражіння дає сільська комуна. Потрохи вона входить в життя. Дрібний власник сидить єще кріпко в мушкетері. Але поряд росте нове комуністичне селянство.

Земля, городи, сади, худоба, пасіка, кузня, пекарня — все загальне. Ніхто не працює на себе, а всі на всіх. З вечера світ розпреділяє, кому що робити на слідуючий день. І єще додні жмуна виходить до роботи. Ся робота подібна до безперервного свята.

Комуни — опірні точки в будівництві нового села. В них нема того міщанства, котре широко філею хлинуло в село, положені близько міст. Обмінна торгівля розвинула пристрасть до набування всяких непотрібних буржуазних річ. Темне село з жадобой намагається ся на все, що висить місто. Чого-чого в тілкі не побачите на базарі в тім самім Бежецьку.

Селянин все хапає: і паршиву статуйку, і порваний альбом, і пусту вазу. Треба-ж як-небудь зовнішню означити, що він тепер сам собі пан — ось і набуває останки панського життя. Величезна праця стоїть перед художником в області утворення нового сільського гарного привітливості життя.

Тепер село домагається ся книжки, — і не вистарчає ніяких тирез. Через п'ять літ воно — зажадає — артистичних меблів, картин, статуй, — і в такім-же неймовірнім числі. Се є питання над котрим варто задумати ся.

Покінуто село, як Плюшкін, вибірує все, що бачить на руїнах панства. Адже-ж і се нове і небувале.

В сільських комунах не замінно подібного явища. Там на першій плані творчість, загальна праця. Комуна все хоче робити сама, завести всі галузі господарства, мати машини, побільшити продуктивність. І загальний розум над буйною парубка, з брудними піснями і бажанням найти розраду для своїх сил з хуліганством. Тепер він відає ці сили армії і землі. І гармонію заступила книжка.

Вже не ходять по селі товстоногий крмар, заманоючи до горілки. І тільки по привичці стара коняка, котрою ми йшли, в кожній селі неминучо повертала під хату на краю села.

Що се, — питаю я. — А тут була коршма, — не раз відслідав мене тов. Ярцев, поет і місцевий комароміро, з котрим ми ходимо і їздимо по повіті, і сміється своє собою-рикою усмішкою.

Контрреволюціонери злобно радіють, що село перестало співати. Так, пісні не чути. Але хіба попередню співали пісню життя і праці? Село співало від горілки, туги. І еси тепер, в тяжку мінуту, воно замовкло, то се не значить, що нова пісня не дозріває в його великій, стривожений і радий душі.

Змінює ся і сам вид праці. Ось сінокос. Як салдати мірно, однаково працюють селяни. Виконують кожний річковий. Шось європейське, чого ніколи не було в сій праці. Попередню: розлядись, плече, розмахнись, рука, понад силу, з розбігом. Тепер розмірно, витривало, діловито.

І нові форми показують ся на ділі: верст з десяти ідемо греблем по болоті, яку недавно нагачено для скорочення до-

ПРОЛЕТАРСЬКІ АГІТАЦІЙНІ ПОТЯГИ.

Кореспондент англійської часописи "Манчестер Гардієн", який перед роком звідав совітську Росію, пише слідуюче про совітські агітаційні потяги:

Коли я переїздив через Росію, то перше за все впадала мені в очі по всіх селах і містечках величезна агітація, яку веде совітське правитель-ство відносно війни і сучасної зміни ладу. Агітація веде ся з подиву гідними помислами і красою. По всіх залізничних дорожних станціях я стрічав пречудові афіші, які представляли наприклад, Денікіна, що сидить на горі вугля, а геть далеко від него стоять безлічними комини і безлічними локомотивами. Під ілюстрацією був відповідний підпис, який пояснював, чому кожному треба побити Денікіна, щоб здобути вугіль, що наводив ся тоді під контролею денікінських військ. Знова інші афіші представляли брутальні обходження ся білогвардійців з червоноармійцями. Пам'ятаю один афіш, який представляв робітника, селянина і матроса, як вони борять ся по героїськи з величезним капіталістичним потвором. Знова другі афіші заохочували селянина до праці, або представляли образцево метод рішництва.

Бритійська воєнна пропаганда помімо цілої своєї досконалості під артистичним і психологічним зглядом, не дорівнює пропаганді Совітської Росії. Кілька тижнів перед моїм відїздом з совітської Росії, я мав спромому бачити незрівняні в тім роді агітаційні потяги, котрих Росія мала тоді аж п'ять. Агітаційні потяги мають свою спеціальну управлену службу і обїздіть п'ять секцій, на які Росія тепер поділена. Сими потягами звідую агітаційний комісаріат внутрішніх справ. Потяги мають такі назви як наприклад "Ленін", "Жовтнева Революція", "Червоний Схід" і т. д. Організатором агітаційних потягів є малий ентузіастичний чоловік, в скірній маринарці, Буров. Він запросив мене і кількох других чужоземних гостей в тій цілі, щоб показати нам ці потяги і тим самим захопити Леніна поїхати з нами до кількох сіл, котрі були на черговій програмі обїзду.

Я запитав Бурова про справу будови тих потягів. Відповідь була, що нарис пропаганди опрацював спеціальний комітет, а подробиці складає ся для артистів і управителів. Артисти відтак творять між собою комісію і вибирають з них котрі ліпші, за що автор дає відповідну нагороду.

Один з потягів мав на одній стіні два образи. На лівій стіні вмальовано представників селян і робітників совітської Росії з написом: "Щоби ми не зазнали вже більше", а на другій стіні докінчено великими буквами "царства білих". А те царство представляло так, що царський офіцер без по ліції селянина-жовіра.

На другій стіні знова дві сцени: Продаж алкоголю царським правительством і арештоване п'яка брутальним поліцаєм.

Інший образ представляв Стеньку Разіна в шубі з малим середовичним мездром, як він переходить ріку, а під образом підпис: "Беру від бо-гати, ділю ся з бідними". По однім бої ріки стоїть селянин і витягує його як свого провідника, а по другій, богачі зі своїми прислужниками силплять на него вогнем зі своїх замків.

Не забули совіти і про козаків. Козаки мають свій спеціальний потяг з відповідними декораціями. Образи представляють молодих дівчат, я-ротьбою нових і старий ідей, — яка се могоча і широка картина. Як потрібні тут досвідники і художники.

Сергій Городецький.

кі вчать ся читати та типисих козаків на своїх скорих і бистрих конях. Написи заперення, що совіти не думають відбирати козакам їхньої свободи, ані зичаів, а навпаки, приносять їм рівноуправлене і просвіту.

Внутрішнє уладжене тих потягів вказує велику здібність совітського правитель-ства. Я бачив всі закутини. Всі найновіші технічні уладження зробили на мене подивляюче вражіння. Бачив там бездротний телеграф, яким можна діставати вісти аж з Ліону в Франції, бачив дзвенікарське бюро, бачив друкарську пресу, на якій друкується щодня 15.000 газет. Знова один великий вагон містить в собі кіноматографічний апарат і 150 кірсел для дітей, яким показує ся образці. Для широких мас показує ся образи вечером під голім небом, де дуже часто приходять тисячі людей, щоб скористати з нагоди і побачити різного рода добрі річи. Розуміється все даром. Буров, повинн запалу, держав нас на хвилину і показав нам сцени з демонстрації в честь III Інтернаціоналу.

Відтак я звідав вагон, що зветь ся електричною стацією і малу чисту кухню та їдальню. Тут мене прийняли гарячою стравою, мясом і капустою. Підчас нашої перекуски грамофон приграв нам революційні марші і пісні Денікіна Бедного або промови Троцького і Леніна. Після обїду я пішов ще до бібліотеки, мешкання потягових робітників і т. д. Всюди видно сильну організованість і порядок.

Місією цих потягів є не лише сама агітація. Мають також дорадчий штаб, котрий інформує і дає поради локальним комісаріатам, пояснює всякі справи, основи праці, як рівнож звязує далекі села з центральною квартирою в Москві. Крім того кожний потяг має скринку з написом: "На всякого рода скарги і обжалованя". Кожний горожанин совітської Росії має привілей поскаржити ся центральним властям про все, чим він не задоволений. Скринку отирає тільки центральна власть в Москві і старає ся направити і залагодити навіть найменшу справу.

Приїзд такого поїзду в дану місцевість заповідає ся наперед, щоб місцеві совіти і горожани взагалі могли приготувити ся з усім, чого бажають від властей та до устроєння лекцій і засідань.

ХТО ПРАВИТЬ В СОВІТСЬКІЙ РОСІ.

Капіталістична преса через цілий час турбує про деспотизм та самодержавіє Леніна. Троцького і інших народних комісарів в совітській Росії, оминаючи цілком дійсню форму правління робітничої республіки.

Буржуазію цілого світа дуже болить те, що встановили робітничу владу, робітників радянських республік проголо-сили, що кожда людина експлуатує другу людину і не має права ні вибирати ні бути вибраним до жадного радянського уряду — чи то центрального чи провінціального. Натомість кожда працююча людина, без ріжниць нації чи пола, яка жме своєю власною працею і не експлуатує другі люди має повне право голосу і вибирати і бути вибраним.

Совітська (радянська) форма правління складає ся з цілого ряду совітів: сільських, волостних, повітових, губер-нальних і центральних в столицях. Центральний або все-краєвий совіт складає ся з представників працюючих мас цілого краю. Всекраєвий совіт вибирає з поміж себе центральний виконавчий комітет, котрий править цілим краєм в міжчасі зїздів всекраєвого совіту, перед котрим він

є відіачальний. Центральний виконавчий комітет назичує комісарів (міністрів), котрі є перед ним відіачальні.

Вибори до совітів є пропорційними, тобто, кожда галузь професіональних робітників і селян має право вибирати з поміж себе певне число представників. Наприклад, тисяча робітників даної галузі промислу має право післати одного представника, дві тисячі — два представники і т. д.

Такі-то робітничі представники, чи представники професіональних робітничих організацій і селянства представляють собою верховну владу. Комісарі і інші висші краєві урядовці є відіачальні за свою роботу перед сими представниками і здають повні звіти совітам зі своєї діяльності: комісарі здають свої звіти перед центральним виконавчим комітетом, губернальні комісарі є відіачальні перед губерніальним совітом і т. д.

Як візрєє складу совітів, подаємо нижче склад Петроградського Совіту, котрий являє ся повним правителем міста Петрограду і його району.

Він представляє ся так:

Звичайні робітники	240
Сюсарів	240
Робітників неоплаченої	240
докладної професії	166
Бюрохвиль робітників	118
Кравців і кравчих	109
Латярів (з травок)	54
Селян	55
Столярів	46
Пікарів	45
Механіків	39
Машиністів і кочергарів	38
Друкарських складачів	34
Електриків	30
Книгозвідів	29
Кухарів	28
Ковалів	24
Пекарів	24
Гарбарних робітників	23
Маларів	22
Шевців	22
Учителів	22
Доглядачів хорів (музик)	20
Телеграфістів	20
Металювців	18
Рахмістрів	17
Друкарів	16
Артистів	16
Портєрів	15
Пісалців і домашньої служби	14
Огородників	14
Шоферів	13
Мулярів	13
Лікарів	13
Рисовників (паяноробів)	12
Журналістів	11
Студентів	11
Відіачальних залізів	12
Замітальців вулиць	10
Московників	10
Екскортів	10
Ткачів	10
Робітників паперових pudeлок	10
Голарів	9
Володарових робітників	9
Музикантів	8
Пікарів	8
Комісарів	8
Кельнерів	8
Доглядачів і ювілерів	7
Лісових робітників	7
Поворозників	6
Доглядачів хорів (жінок)	6
Фрезерів	6
Трансних кондукторів	6
Жінок без професії	6
Матросів	5
Розвозчиків	5
Доглядачів робітників	5
Робітників з гумової індустрії	5
Модельстів	5
Тесалів	5
Текстильних робітників	5
Агенів (бушників)	5
Автомобілів	5
Телефоністів	4
Субектів	4
Пікарів	4
Пісок	4
Листоношів	4
Дорожкарів	4
Пожарної сторожі	3
Кафлярів	3
Стельмаків	3
Робітників коло тіютюну	3
Фотографів	3
Доглядачів	3
Табунників	2
Контрольорів	2
Зелізничних кондукторів	2
Синдронетів	2
Муреских туків	2
Металювців	2
Масарів	1
Відіачальників гуми	1
Економістів	1
Статистиків	1
Математиків	1
Всіх разом	1,924 депутатів.

Після образования члени Петроградського Совіту представляють ся так:

3 університетських образів	95 осіб
3 середніх	383
3 елементарних	1,250
3 домашніх	140
3 неоплачених	46

Сей совіт, як і всекраєвий чи губерніальний вибирає з поміж себе місцевий виконавчий комітет, котрий і править цілим господарством району, а сам совіт відбуває свої засідання лише в означений час. Підчас таких засідань, виконавчий комітет дає совітам п'ятий звіт зі своєї діяльності від часу попереднього засідання совіту. Сі звіти совіт одобрє або відкидає. На своїх засіданнях совіт виробляє ріжні нсві й інші дальшої праці і поручає їй виконане виконавчому комітету.

Кожний представник даної організації в совіті, скоро би краєм в міжчасі зїздів всекраєвого совіту, перед котрим він

наложених на него обов'язків, може бути відкликаний своїми виборцями протягом 24-ох годин.

Такий не виконуючий наложених на него обов'язків представник може бути відкликаний як із всекраєвого совіту, так і з губерніального, повітового, волостного і сільського.

Склад Петроградського Со-віту показує як найкраще всю безпідставність, брехонь чорносотенно-буржуазної преси про диктатуру одиниць в Росії, та про диктатуру одиниць в радянських республіках взагалі. Се не є диктатура одиниць, але диктатура пролетаріату, диктатура всіх працюючих. І коли буржуазна преса пише про диктатуру пролетаріату, як про диктатуру одиниць, то робить се свідомо, з цілю посіяти недо-віру між робітниками всіх країв до радянської влади. Буржуазія цілого світа ненавидить диктатуру пролетаріату і радянського робітничого правління, котре каже, що хто не робить, той не їсть, хто експлуатує другого, той не має права голосу. Тому вона послу-ється ся брехонь, бо се її оди-ноке оружє. Однак голі прав-диві факти стоять вище всяких брехонь буржуазної преси.

Генерал Буденний.

командант 1-ої Червоної Кавалерійської Армії, який виставив ся в битвах проти Денікіна і Поляків на Україні, а тепер наліс головний удар білогвардійським бандам Врангеля. Буденний є селянином з Волинської губернії, числить 34 роки життя, по переказанню — кому-ніст.

Після Риги.

Після таким наголовком "Вперед" 15. жовтня пише:

Заключене в Ридзі переми-ря і передвступного мира між Польщею і совітською Росією — радянською Україною є важним етапом в розвою революції на Сході Європи. Не зважаючи на всі побічні недомогани і недосконалості сего мирового акту, належить під-черкнути, що сий миром два величезного значіння факти, а саме: незалежність і суверені-ність польської республіки і незалежність та суверенітет совітської соціалістичної ро-сійської республіки, при чому в засаді признано незалежність української і білоруської ре-публіки.

Рижським миром зафіксовано і признано існуванє со-ціалістичної республіки на великих просторах Європи і Азії. За се признанє борола ся совітська Росія через три роки майже з цілим світом. Капі-талістичні держави заходу Європи, а передовсім Англія і Франція, докладали всіх мож-ливых зусиль, щоб повали-ти совітську Росію. Етапами сєй боротьби капіталістичних держав Європи були архан-гельська й кавкаська англій-ські воєнні виправи, француз-ська виправ на Одесу, зоргані-зованє реакційних армій Ю-деніча, Колчака й Денікіна, підбурєнє Фінляндії, Естонії, Латвії до війни з совітською Росією, фінансова, технічна й моральна поміч Польщі у вій-ні з совітською Росією.

Після трохлітньої тяжкої жорстокої війни совітська Ро-сія встояла ся перед сий на-пором західно-європейських

капіталістичних держав. Сво-їми воєнними подіями й за-ключенєм цілого ряду миро-вих договорів з сусідами, со-вітська Росія виборола собі право на житє і розвиток. Со-вітська Росія не упала під уда-рами з усіх сторін могутної протибольшевницької коалі-ції. І в сьому саме лежить по-біда і тріумф совітської Росії.

Заклученєм перемиря і ми-ра з Польщею совітська Росія не позула ся єще цілковито всіх труднощів. Перед нею стоїть єще розвязка україн-ської й білоруського питання та остаточно ліквідація ро-сійської реакції, яка концен-труєть ся в таборах Врангеля і Савінкова. Але сі неполаджені справи є в порівняно до то-го, що вже поборала совітська Росія, дрібничками, з якими вона в короткому часі упора-ється ся в дорозі порозуміння або оружної розправи. Сього-дня ніхто в світі поважно вже не думає, щоб можна було си-лою оружя повалити совітську Росію. Сего не думає ні ко-аліція, ні Врангель, ні Савін-ков, ні Петлюра. За се не уля-гає найменшому сумнівові, що після закінченя перемиря і мира з Польщею, больше-вики направлять усі свої сили на полудне, щоб тут також добити ся мира і приступити у своєму нутрі до продуктив-ної праці і будови соціалістич-ного устрою.

Таку програму розвинув Йоффе перед заграничними журналістами в Ридзі після підписання мирового договору з Польщею.

Чічерин про федерацію Росії з Україною.

ЛОНДОН, 14. жовтня. — Д-р Л. Геден Гест, визначний британський соціаліст і один зі секретарів британської робітничої делегації, яка їздила до Росії, розмовляв оноді з представником "Таймса" про відвідання тої делегації в большевицького міністра загранич-них справ Чічерина. Між ин-шим д-р Гест сказав:

"З Україною була тісна фе-дерация і спеціальна комісія, зложена з Росією і Українцв, працювала над подорожницями. Мілітарну федерацію Чічерин представляв як конечну і ка-зав: "Як би Польща напала на Україну, то єдиність командо-вання є необхідна". Як примір, навів труднощі, які повстали тоді, як Денікін відіслав У-країнців від російської армії. Обєднанє засобів є також ко-нечне у совітських республі-ках, бо в них нема приватної торгівлі. Те саме відноситься і до залізнич та всіх інших публичних ужитків, які не да-дуть ся вдержати місцевими силами і середниками".

В Італії.

МІЛАН, 20. жовтня. — Іта-лійське правительство веде дальше свою політику репре-сій. Прем'єр Джіоліті зая-вив в середу на засіданю ка-бінету, що буде дальше при-держуватись того напрямку проти націоналістів і проти ар-мії д'Анунція.

Постанови, регулюючи при-їзд чужинців, продовжено на дальших шість місяців, і вони відноситься ся головню до за-граничних большевицьких.

Кабінет обговорював також проекти законів в залузі з за-биранєм селянами земель на Сицилії і в центральній Італії, та справу націоналізації літ-ниту, нафтових заповідів і ко-палень взагалі.

Воєнний біляк Італії.

"Avanti" оголошує, які втрати поніс Італійський на-рід в часі війни: забитих 650.000, ранених 984.000, калік інвалідів 74.620, туберкулі-чних 25.716, осіплевих 21.220. Сі втрати порівняє часопис